

MTK Keski-Suomi
Keskustie 20 C
40100 JYVÄSKYLÄ

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto luonnoksesta lannoitelaksi ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

MTK Keski-Suomi tukee MTK:n esittämää lausuntoa. Olemme täsmentäneet muutamia kohtia oman näkökulmamme esiintuomiseksi

Lain tavoite on turvata korkealaatuinen kasvintuotanto ja elintarvikkeiden laatu sekä ympäristön ja vesien tila. Tavoitteeseen pääsy edellyttää hyvälaatuisten, turvallisten ja kasvintuotantoon sopivien lannoitevalmisteiden tarjonnan ja lannan asianmukaisen käytön edistämistä sekä tarvittavien tietojen antamista lannoitevalmisteiden ostajille ja käyttäjille. Lannoitelakiin tehdään kansallisia lannoitevalmisteita koskevat säännökset ja niitä yhdenmukaistetaan tuotelainsäädännön sekä elintarvikeketjun lainsäädännön kanssa. Tavoite on MTK Keski-Suomen mielestä kannatettava.

Lannoitevalmisteiden raaka-aineiden puhtaus ja laadukkaat lannoitevalmisteet ovat laadukkaan ruuantuotannon perusta. Samasta syystä, kiertotalouden vallatessa alaa, on tärkeä varmistaa maaperän pysyminen puhtaana. Meidän oloihimme sopivien ja kasveille käyttökelpoisten ravinteiden käyttäminen ei saa asettaa kotimaiselle tuotannolle kilpailuhaittaa.

Lakiluonnoksen 6 §

Lannoitevalmisteiden ja lannan käytön tulee perustua kasvin tarpeeseen kyseisellä kasvupaikalla eli maaperän sisältämän fosforin ja kasvin tarvitseman määrän yhteisvaikutukseen. MTK Keski-Suomen mielestä on aiheellista tarkastella viher- ja ympäristörakentamisen raja-arvoja koska EU:n komissio on todennut Suomen fosforisäätelyn olevan puutteellista.

Nykyinen lakisääteinen maa- ja puutarhatalouden fosforinkäytön yläraja on korkea, joten se ei käytännössä ole rajoittanut peltojen lannoittamista. Maatalouskäytössä olevilla pelloilla on ravinteiden käytön sääntelyyn toimiva järjestelmä, ympäristökorvaus. Suomen peltoalasta noin 90 prosenttia kuuluu vapaaehtoisen ympäristökorvauksen piiriin. Siihen sitoutumishalukkuus osoittaa, että järjestelmä on toimiva. Lakiluonnos tarkoittaa, että fosforirajoitteet tulevat lainvoimaiseksi, ja silloin ei voida maksaa korvausta. Se myös laajentaisi käyttörajoitukset koskemaan kaikkia viljelijöitä, niitäkin, jotka eivät ole hakeneet ympäristökorvausta.

Lannoitelain ei tule säädellä fosforilannoituksen enimmäismääriä. Näemme viljelykäytäntöjä vahvasti haittaavana, nykyisten fosforirajojen siirtämistä sellaisenaan ympäristökorvauksesta. Siirto vie myös lailta uskottavuutta, kun aiemmin samat rajoitteet ovat tuoneet ravinteiden saamisen sääntelystä ja mahdollisen satopotentiaalin menetyksestä korvausta. Nykyiset ympäristökorvauksen fosforirajat voivat heikentää maan tuottokykyä liikaa, tyydyttävästä heikompaan. Se ei ole pitkäjänteisen maanhoidon ja viljelyn kannalta hyväksyttävää. Tätä tukee myös tutkimuksen tuoma tieto.

Karjataloudelle luonnonolosuhteiltaan suotuisa Keski-Suomen alue tarvitsee nurmiviljelyyn liittyvän varastolannoituksen. Se on viljelykäytäntöjen kannalta tärkeää, myös monivuotisten kasvien viljelyssä. Nykyisen ympäristökorvauksen karjanlantapoikkeus on osoittautunut käytännön viljelytyössä käyttökelpoiseksi ja kustannustehokkaaksi.

MTK Keski-Suomi toteaa, että lain luonnoksessa voisi kiinnittää huomiota myös viljavuusanalyysien tulkitsemisen heikkouksiin. Sallittujen fosforirajojen ja analyysin tulkinnassa tulisi huomioida ravinteiden hyödyntämiseen minimilaki ja viljelytekniikan kehitys, jotka ovat edesauttaneet maan multavuuden, ravinteikkouden sekä viljelytekniikan positiivisia vaikutuksia. Fosforin niukkuus voi vaikuttaa maan tuottaman satoon ja sen laatuun mobilisoituvan typen tappioiden, heikentynen kasvuun lähden ja tuleentumisen kautta. MTK Keski-Suomi kannattaa viljavuusluokitusten ajantasaistamista siten että se tuo riittävät muutokset fosforiasetukseen.

Anja Kettunen
toiminnanjohtaja
MTK Keski-Suomi